

RAQAMLASHTIRISH TA'LIM MUHITIDA BOSHLANG'ICH SINIF O'QITUVCHILARINING TAYYORLIGIGA QO'YILADIGAN TALABLAR

Otanazarova Mohira Xamidbekovna

Buxoro davlat universitetining Ta'lim
va tarbiya nazariyasi va metodikasi
(boshlang'ich ta'lim) tayanch doktaranti

Annotatsiya: Ushbu maqolada raqamlashtirish ta'lim muhitida boshlang'ich sinf o'qituvchilarining tayyorgarligiga qo'yiladigan talablar, ularning raqamli kompetensiyalari, pedagogik yondashuvlari va o'quv jarayonida raqamli vositalardan foydalanish imkoniyatlari haqida ma'lumotlar berilgan. Raqamli ta'limning asosiy maqsadi nafaqat bilim berish, balki o'quvchilarning ijodkorlik, tanqidiy fikrlash va muammolarni hal qilish qobiliyatlarini rivojlantirishdir. Shuning uchun, o'qituvchilar o'z bilim va ko'nikmalarini doimiy ravishda yangilab borishlari, zamonaviy pedagogik texnologiyalarni o'zlashtirishlari va o'quvchilarga raqamli dunyoda muvaffaqiyatli bo'lishlari uchun zarur sharoitlarni yaratishlari lozim.

Kalit so'zlar: raqamlashtirish, pedagogik yondashuvlar, boshlang'ich sinflar, tayyorgarlik, raqamli texnologiyalar.

Аннотация: В статье анализируются требования к подготовке учителей начальной школы в условиях цифровизации образовательной среды, их цифровые компетенции, педагогические подходы и возможности использования цифровых инструментов в образовательном процессе. Основная цель цифрового образования – не только передача знаний, но и развитие творческих способностей учащихся,

критического мышления и навыков решения проблем. Поэтому учителя должны постоянно обновлять свои знания и навыки, осваивать современные педагогические технологии и создавать необходимые условия для достижения успеха учениками в цифровом мире.

Ключевые слова: цифровизация, педагогические подходы, начальные классы, обучение, цифровые технологии.

Abstract: This article analyzes the requirements for the training of elementary school teachers in the digitization educational environment, their digital competences, pedagogical approaches, and the possibilities of using digital tools in the educational process. The main purpose of digital education is not only to impart knowledge, but also to develop students' creativity, critical thinking and problem-solving skills. Therefore, teachers should constantly update their knowledge and skills, master modern pedagogical technologies and create the necessary conditions for students to be successful in the digital world.

Key words: digitalization, pedagogical approaches, primary classes, training, digital technologies.

Kirish. Hozirgi kunda ta'limni axborotlashtirishning yo'nalishlaridan bin ta'lim jarayoni sub'ektlari uchun sharoit yaratish, jamiyatda tobora ko'payib borayotgan ma'lumotlardan: ma'lumotlar bazalari, elektron arxivlar, ma'lumotnomalar, ensiklopediyalardan erkin foydalanishiga ko'maklashish, shuningdek faol foydalanish, talabalar shaxsini shakllantirish jarayonida axborotkommunikatsiya texnologiyalari. Axborotlashtirish muammolarini hal qilish uchun bolalikdanoq axborotkommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish ehtiyojlari va imkoniyatlarini shakllantirish zarur. Shu sababli, bizning fkrimizcha, jamiyatni axborotlashtirishning asosiy yo'nalishi boshlang'ich

maktabdir. Shu munosabat bilan zamonaviy boshlang'ich sinf o'qituvchisining kasbiy kompetensiyasi zamonaviy mikroprotsessor va kompyuterlar asosida amalga oshiriladigan axborotni to'plash, izlash, to'plash, saqlash, ishlab chiqarish, qayta ishlash, uzatish va undan foydalanish bo'yicha maxsus bilim va ko'nikmalarsiz mumkin emas. Shunday qilib, raqamli texnologiyalar o'qituvchilarning ta'lim sifatini baholash kompetensiyasining ajralmas qismi bo'lishi kerak.

Adabiyotlar tahlili va tadqiqot metodologiyasi. Raqamlashtirish zamonamizning ajralmas qismiga aylangan bo'lib, ta'lim sohasida ham bu jarayonning ta'siri sezilarli darajada oshmoqda. Raqamli texnologiyalar ta'lim muhitini yangilash, o'quv jarayonini samarali tashkil etish va o'quvchilarning bilim olish jarayonini yanada qiziqarli va interaktiv qilish imkonini beradi. Ayniqsa, boshlang'ich sinf o'qituvchilari uchun raqamli vositalardan foydalanish, o'quvchilarning qiziqishini oshirish va ularning ta'lim olish jarayonini yanada samarali qilishda muhim ahamiyatga ega. Boshlang'ich sinf o'qituvchilari, o'z navbatida, raqamli texnologiyalarni o'z darslarida qanday qilib samarali qo'llashni bilishlari zarur. Ular nafaqat texnologiyalarni ishlatish, balki o'quvchilarning raqamli savodxonligini oshirish, ularni raqamli muhitda xavfsiz va mas'uliyatli bo'lishga o'rgatishlari kerak.[5]

Shuning uchun, boshlang'ich sinf o'qituvchilarining tayyorgarligiga qo'yiladigan talablar raqamli ta'lim muhitida o'zgarib bormoqda. Ushbu jarayonni muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun o'qituvchilarning tayyorgarlik darajasi, ularning raqamli vositalarni qo'llash qobiliyati va pedagogik yondashuvlari muhim ahamiyatga ega. Shunday qilib, raqamlashtirish ta'lim muhitida boshlang'ich sinf o'qituvchilarining tayyorgarligiga qo'yiladigan talablar, ta'lim jarayonining sifatini oshirish va o'quvchilarning raqamli savodxonligini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Boshlang'ich sinf o'qituvchilarining tayyorgarligiga qo'yiladigan talablar birinchi navbatda raqamli kompetensiyalarni o'z ichiga oladi. O'qituvchilar raqamli texnologiyalarni samarali qo'llash, o'quv jarayonini

raqamli vositalar yordamida tashkil etish va o'quvchilarga raqamli resurslardan foydalanishni o'rgatish qobiliyatiga ega bo'lishlari kerak. O'qituvchilar zamonaviy raqamli vositalar, dasturlar va platformalar bilan tanish bo'lishlari, ularni dars jarayonida qanday qo'llashni bilishlari zarur. [3]

Muhokama va natijalar. Raqamli ta'limda o'qituvchilar o'z pedagogik yondashuvlarini yangilab, interaktiv va ko'p tomonlama o'quv muhitini yaratishlari kerak. Bu, o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlash va ularning ijodkorlik qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi. O'qituvchilar o'quvchilarga raqamli muhitda xavfsiz va mas'uliyatli bo'lishni o'rgatishlari, shuningdek, internetda axborot izlash va baholash ko'nikmalarini rivojlantirishlari zarur. Raqamlashtirish ta'lim muhitida boshlang'ich sinf o'qituvchilarining tayyorgarligiga qo'yiladigan talablar, pedagogik yondashuvlar bilan chambarchas bog'liqdir. Har bir o'quvchining individual ehtiyojlarini hisobga olish va ularga mos ravishda ta'lim berish. Raqamli vositalar yordamida o'quvchilarning bilim darajasini aniqlash va ularga mos materiallar taqdim etish mumkin. O'quvchilarni guruhlariga bo'lib, birgalikda muammolarni hal qilishga o'rgatish. Raqamli platformalar orqali o'quvchilar o'rtasida hamkorlikni rivojlantirish mumkin. O'quvchilarga ijodiy vazifalar berish va ularni tanqidiy fikrlashga undash. Raqamli vositalar yordamida o'quvchilar o'z g'oyalarini ifodalash va baholash imkoniyatiga ega bo'lishadi. Raqamlashtirish ta'lim muhitida bir qator muhim o'zgarishlarni keltirib chiqarmoqda. Ushbu o'zgarishlar ta'lim jarayonini yanada samarali, interaktiv va qiziqarli qilishga yordam bermoqda. Ta'lim muhitida raqamli resurslar, masalan, onlayn darsliklar, video darslar, interaktiv o'yinlar va ta'lim platformalari keng qo'llanilmoqda. Bu resurslar o'quvchilarga o'z bilimlarini mustahkamlash va yangi ma'lumotlarni o'rganish imkoniyatini beradi. Raqamli texnologiyalar yordamida o'quv jarayoni yanada interaktiv bo'lib bormoqda. O'quvchilar dars davomida turli xil interaktiv vositalardan foydalanib, o'z fikrlarini ifodalashlari, savollar berishlari va muhokamalarda ishtirok etishlari mumkin.

Raqamlashtirish masofaviy ta'limning rivojlanishiga olib keldi. O'quvchilar va o'qituvchilar geografik joylashuvdan qat'i nazar, onlayn platformalar orqali o'zaro aloqada bo'lishlari mumkin. Bu, ayniqsa, pandemiya davrida ta'lim jarayonini davom ettirishda muhim ahamiyatga ega bo'ldi.[4]

Raqamli texnologiyalar yordamida o'quvchilarning individual ehtiyojlari va qobiliyatlariga mos ravishda shaxsiylashtirilgan ta'lim dasturlari ishlab chiqilmoqda. O'qituvchilar o'quvchilarning o'zlashtirish darajasini kuzatib borish va ularga mos materiallar taqdim etish imkoniyatiga ega. Raqamlashtirish ta'lim muhitida raqamli savodxonlikni oshirishga qaratilgan dasturlar va kurslar ko'paymoqda. O'quvchilar internetda axborot izlash, baholash va xavfsiz foydalanish ko'nikmalarini o'rganishmoqda. O'qituvchilar raqamli texnologiyalarni samarali qo'llash uchun o'z kompetensiyalarini oshirishga majbur bo'lmoqda. Ular yangi pedagogik yondashuvlar va raqamli vositalarni o'z darslarida qanday qo'llashni o'rganishlari zarur. Raqamli texnologiyalar yordamida o'quv jarayonida to'plangan ma'lumotlarni tahlil qilish imkoniyati paydo bo'ldi. O'qituvchilar o'quvchilarning muvaffaqiyatlarini va qiyinchiliklarini aniqlash uchun analitik vositalardan foydalanishlari mumkin. Raqamli platformalar orqali o'quvchilar o'rtasida hamkorlik va jamoaviy ishni rivojlantirish imkoniyatlari oshmoqda. O'quvchilar birgalikda loyihalar ustida ishlashlari, fikr almashishlari va bir-birlaridan o'rganishlari mumkin. Raqamlashtirish ta'lim muhitida ko'plab ijobiy o'zgarishlarni keltirib chiqarmoqda. Bu o'zgarishlar ta'lim jarayonini yanada samarali, qiziqarli va interaktiv qilishga yordam beradi. Raqamli texnologiyalar yordamida o'quvchilar va o'qituvchilar o'rtasidagi aloqalar kuchaymoqda, shuningdek, ta'limning sifatini oshirishga qaratilgan yangi imkoniyatlar yaratilmoqda.[2]

Xulosa. Raqamlashtirish ta'lim muhitida boshlang'ich sinf o'qituvchilarining tayyorgarligiga qo'yiladigan talablar, ta'lim jarayonining sifatini oshirish va o'quvchilarning raqamli savodxonligini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. O'qituvchilar

raqamli kompetensiyalarni o'zlashtirib, pedagogik yondashuvlarini yangilashlari, shuningdek, o'quvchilarga raqamli muhitda muvaffaqiyatli bo'lishlari uchun zarur sharoitlarni yaratishlari lozim. Raqamli ta'limning asosiy maqsadi nafaqat bilim berish, balki o'quvchilarning ijodkorlik, tanqidiy fikrlash va muammolarni hal qilish qobiliyatlarini rivojlantirishdir. Shunday qilib, raqamlashtirish ta'lim muhitida boshlang'ich sinf o'qituvchilarining tayyorgarligiga qo'yiladigan talablar, ta'lim jarayonining samaradorligini oshirishda muhim ahamiyatga ega.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Kuznetsova, O. (2020). "Raqamli ta'lim: nazariya va amaliyot". Ta'lim va innovatsiyalar jurnali, 5(2), 45-58.
2. Mamatova, D. (2021). "Boshlang'ich ta'limda raqamli texnologiyalarni qo'llash". O'zbekiston ta'limi, 3(1), 12-20.
3. Saidova, N. (2022). "O'qituvchilarning raqamli kompetensiyalarini rivojlantirish". Ta'lim va taraqqiyot, 4(3), 30-35.
4. Yusupov, A. (2023). "Raqamlashtirish va ta'lim: yangi yondashuvlar". Ta'lim va innovatsiyalar, 6(1), 15-25.
5. Зеленецкая Л.П. Применение информационно - коммуникационных технологий в образовании / Л.П. Зеленецкая // Молодой ученый. - 2020. - №18 (308). - С. 498-499 [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <https://moluch.ru/archive/308/69449/>